

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, Augustus' 10-dikén 1819.

Spanyol Amerika.

Azon régibb hírek, mellyek az Európai Ujságlevelekben Buenos-Ayresről elterjesztődtek vala, hogy tudniillik ott revoluzió ütött volna ki, hogy ennek hallására Gen. Sant-Martin Chiliből 3000 katonákkal útját nagy siettséggel Buenos-Ayres felé vette volna, hogy *Artigas* San-Martint megelőzván, 's a' fő városba a' közönségnek egygyetértésével bemenvén, ott Fő Igazgatóvá lett volna, 's több effélék, az újabb tudósítások által, mellyek az odavaló közönségre nézve sokkal kedvezőbbek, mind megezáfoltatnak. Ezen újabb tudósításoknak, mellyek Buenos-Ayresből April. 20-dikán indultak ('s eszszerént nem éppen 4 hónapja hogy útban vagynak), summásan ennyi a' foglalatjok: — „A' mi Országlószékünk (ekképpen szoll a' Buenos-Ayresi tudósító) a' Paraguai mellyékein fekvő Santa-Fei tartományokkal, mellyeknek magoknak van különös Országlássok, 's meg azon Entre-riosi tartományokkal, mellyeknek *Artigas* a' Fő igazgatójok, egy idő óta alkudozásra lépven, éppen mostanában fegyvernyugvás álla lábra köztök, melly mind hármokra nézve hasznos és betsületes, 's kétségkívül közönséges megbékélés lesz a' vége. Úgy látszik, hogy őket a' Radiksi nagy expeditzió' kivezése közelgésének híre indította-fel a' megbékélésre és egygyességre; sőt erőssítik, hogy a' Buenos-Ayresi Országlószék azon is

dolgozni kezdett, hogy a' békességet *Artigas* és *Brasilia* között is helyreállithassa. Ha ez is végrehajthatik, így osztán tsendességgel várhatják ezen négy új és independens Országok, Chili, Buenos-Ayres, Santa-Fe, és Entre-rios, a' Radiksi expeditziót (melytől hogy különben is mennyit félhessenek, kedvetlenséggel szemlélhetik a' Király' ügyének barátjai alább a' Spanyol Czikkelyben, a' Madridból Július' 15-dikén indult tudósításokban.)

Peruból is érkeztek végre azon tudósítások, mellyeknek hitelt lehet adni, és ennyiben áll a' foglalatjok: Minekutánna a' környülállások Chilinek elvesztése miatt oda jutottak, hogy a' Vice-Királynak már most egész oltalmazó erejét tsak Limához és ennek kikötőhelyéhez Callaohoz lehet fordítani, és öszszegyűjteni, tehát ő ott magát, a' Chiliből ellenetétetődhető próbák ellen jól megerőssítette. Ezen Vice-Királynak neve *Pezuela*. A' kikötőhelyben a' batteriák' oltalma alatt, 40 kisebb nagyobb hadi hajók állanak; magában Limában 8000 emberekből álló sereg fekszik a' Vice-Királynak tulajdon vezérlése alatt. Ő a' rabszolgákat is fel akarta fegyverkeztetni, hanem a' lakosok' kérelmere elállott czélzásától, minthogy ezt a' lakosok nagyon veszedelmes következtetésű eszköznek tartották. Legnagyobb bajt okoz a' költség, mellyet ezen szüntelen való hadi szolgálat okoz. Hónaponként 260,000 Piasterekre megy' a' defi-

cit, melly a' Státus' kassájából ki nem telik. A' Limai kereskedők *Juntája* ugyan megígérte, hogy hónaponként 117,000 Piasterekkel pótolja a' közönséges költséget, de oly feltétel alatt, hogy az Anglusok *Perunak* minden kikötőhelyeiből zárattassanak ki, azért, mert az Érsek ki nyilatkoztatta, hogy az Anglusok' religiója a' Perui lakosoknak veszedelmes lehetne (midőn azonban Amérika' tulsó oldalán a' *Vera-Kruzi* Spanyol kikötőhely kizorítólag csak az Anglusok előtt van nyitva, de ennek oka van, a' tudniillik, hogy innét most csak az Anglus hajók szállítják a' Mexikói kintset a' Spanyoloknak Európába; különben vagy mind ott heverne, vagy nagyobb részint elfognák az insurgensek' prédáló hajóji).

A' mi a' Lord *Cochrane* által *Chiliből* Lima ellen munkába vett expedíziót illeti, úgy látszott, hogy ő a' Limai kikötőhelynek megtámadását a' múlt Hushagyó Kedd' estvéjére határozta volt, hanem felőlle még most semmi bizonyost nem lehetett hallani. —

A' *Venezuelai* insurgensek már annyira elbizták magokat Respublikájoknak állandósága eránt, hogy az ő Országlőszékek Anglus és Német plántanpeknek odavaló szállításán szorgalmatoskodik, a' melly tekintetben már több Anglus kereskedő társaságokkal értekezésbe botsátkozott.

Azokat a' Spanyol tiszteket, kik a' Chiliben történt külömbkülömb tsatázások' alkalmatosságával az Insurgensek által elfogattattak, 's minthogy ki nem tseréltetvén még most is hadi fogságban ülnek, az *Andes* hegyek' tövében *San Louis* nevű városban, az ő hazájok 's Királyok eránt belőlők még a' hosszas fogság alatt is ki nem oltódhatott nagy buzgóság miatt, nagy szerentsétlenség érte. Őket az ott lévő Insurgens Kormányozó *Depuy* igen barátságosan tartot-

ta. Annyira kedvezett nékiük, hogy minden nap magához hívatta őket reggeli ételekre. Ők ellenben özszeesküvést csináltak ellene, melly abban állott, hogy ötöt magát elfogják, 's azután a' várost is elfoglalják. Első czélzásokat szerentsésen végre hajtották, *Depuyt* elfogták, hanem a' város' elfoglalásában nem érheték el czélzassokat. A' fő strázsaháznál nem véltt ellentállásra találtak, míg tehát ott bajoskodtak, a' Kormányozó az alatt módot talált reá, hogy háza' ablakaiból, a' hova bezárták vala, a' néphez szollhasson 's ezt az ő kiszabadítására felindítsa, a' melly is a' Spanyolok által bezárt kapura reá rontván azt betörte 's a' házba bemenvén a' Kormányozót kibotsátotta. Ebből a' következett, hogy a' Spanyol tisztek ismét elfogattattak 's a' múlt Febr. 8-dikán 52 - ten, kik közt találtattak névszerént *Generális Ordónez* és *Oberster Primera-Rivera*, ezen tselekedetekért agyon lövettettek. Hanem ugyan ekkor az a' szerentsétlenség is történt, hogy 23 Spanyol katonák vigyázatlanságból oly fogházba találtak zárattatni, melynek nem volt elég szelelője, 's míg a' strázsák észrevették volna, minnyájan megfulladtak. — Ezen történet miatt nagyon megijedtek a' *Buenos-Ayresben* 's másutt tartózkodó Spanyol tisztek, hogy ezen túl szorosabban fognak tartatni, de még eddig nem látszik, hogy fundamentuma volna félelmeknek, maga az a' *Marco* nevű Spanyol *Generális*, a' ki *Chilinek* az *Insurgensek*' kezére lett jutása előtt odavaló Kir. Kormányozó volt, *San-Louiban* lakik, de minthogy a' támodásban nem részesült, még eddig semmi bántódás nem esett rajta.

Buenos - Ayresben elfogták vala ugyan a' *Montevideói* Portugallus Kommandánsnak *Barrozzo* nevű *Agensét*, hanem a' *Direktor Puyerrédon* ötöt

elbocsátatta, oly nyilatkozatással, hogy véle magával ugyan többé semmi dolga nem fog lenni, hanem ha Montevideóból más Portugallus Ágens fog oda menni, azt jó szívvvel fogja látni; a' melly nyilatkozatásból a' következik, hogy az előbbeni Portugallus Ágens Barrozzótsak a' maga személyes hibájáért nem maradhatott-meg Buenos-Ayresben, hanem az Országlószékek között nem fordult semmi egyenetlenségnek tárgya elő.

Spanyol Ország.

A' Madridból Julius' 15-dikén indult tudósítások szerint, ott a' következőket hirdették-ki valami özszeesküvésről, a' melly Kadiksban felfedeztetett: —

„Holmi mozgások, mellyek itt Kadiksban 's az ezzel állaellenben a' Kadiksi öböl tulsó partján lévő *Santa Maria* nevű városban és kikötőhelyben észrevétettek, azt mutatták, hogy a' nagy expeditzióhoz tartozó ármádánál nagy zsibongás, pezsgés, uralkodjék. Generális Gróf Abisbal, a' Fővezér, ekközben tudósított, hogy valamely özszeesküvés volna munkába vétetettve. Ő tehát azonnal oly eszközöket vett elő, hogy ezen özszeesküvés megbóltsójében megfolytathassék; Julius' 8-dikára virradó éjjel által ment Leon szigetére, onnét vissza jött Puerto - réal városába, a' melly Kadiks és Puerto de Santa Maria közt a' parton fekszik, 's mindenütt fegyveres csoportokat vett maga mellé, mellyeknek száma mindegygyütt valami 4000 emberekre telhetett. Ezekkel Puerto de Santa Mariába vévén útját, ott a' kikötőhely mellett találtató Gyözedelem' tanyája nevű Lógert, melyben 7000, gyalogokból, lovasokból, 's ágyuzókból álló ármáda feküdt, körül kerítette, a' fegyvert minnyájokkal letétette, 's a' tiszteket részint tsak letette, részint elfogatta,

's a' Regementeket Andalusianak külömbkülömb városaiba kvártélyokra szállította. Ezen egész munka jó rendel és minden vérontás nélkül ment véghez. Az elfogattatott tisztek' száma 123-ra telik, kik között öt Obersterek és négy Oberstlájtánantok találtak, ugymint: Don Vallesquez a' Valencziai Regiment, Don Rotten az Arragoniai Regiment, 's Don Zuiroga a' Kataloniai Regiment Obersterek, Don Arcos Indzsínör Oberster, 's Don *Udali Dömötör* a' Kanariai Batalion Oberstere.

„Gróf Abisbal, a' fő vezér, és Generálmajor Sarsfield, ki emezt hathatósan segítette, méltó módon megjutalmaztattak ezen nagy tettjeikért. Az első a' *III-dik Károly*' nagy keresztjével tiszteltetett-meg, a' másik Generál-Lajtánantságra emeltetett. —

„Ma reggel (Jul. 15-dikén) éppen midőn ezen tudósítás iródott, így szoll a' Madridi tudósító, az a' hír szárnyalt itt a' fő városban, hogy e' hónap 11-dikén, egy linea, két fregát, és három Brigantin hajók 4000 katonákkal, Kadiks-ból eleveztek volna Amerika felé és egyenesen *Morillónak* vinnék ezen segítő sereget. De vannak nem kevesen, a' kik úgy vélekednek, hogy ezen seregnek ily hirtelenül és készületlenül történt hajóra való szállittatásával, ha tsakugyan igaz talál is lenni, nem Morillóhoz, hanem tsak oda van a' czélzás, hogy ezen nyughatatlankodni kezdett sereg a' szároztól elszakaszthassék 's hajókra szorittassék, a' hol nem oly könnyű a' pártoskodás, 's hogy eszszerént, hogy a' szárazon minden újabb pártoskodásnak elejétettethessék. Hanem ezen egész kétséget el fogják a' közelébb megérkezendő Kadiksi Kurir' tudósításai oszlatni. — (A' Párisi *Quotidienne* azt jelenti, hogy ő meg van hatalmaztatva, hogy előre is ellene mondhasson, mint nem igaz hírnek, annak,

hogy ezen 4000 emberekből álló expedi-
tzió Kadiksból kivezett volna.)

Más Német levelek így adják elő
ugyantsak a' Párisi újságok után, mel-
lyekből a' felhozott előadás is vétetett,
ezen Puerto de Santa Mariai özszeeskü-
vésnek ily hirtelen történt elnyomattatá-
sát: —“

„Gróf Abisbal a' Fővezér Jul. 8 - di-
kára virradó éjjel a' Kadiksi őrző sereg-
nek 4000 emberekből álló csoportját ki-
állítván beszédet intézett a' katonákhoz
's megígérte nekik a' Király' nevében,
hogy telyességgel nem fognak az Améri-
kába való evezésre kényszerített, tsak
most legyenek néki egy igen rövid, de
a' Királyra nézve nagyon fontos expedi-
tzióban segítségül. Gondolni lehet, melly
jó szívvvel reá állott ezen sereg, oly ked-
ves feltétel alatt, a' milyen az Amérikába
való evezéstől lett feloldoztatás, a' Fő-
vezér' kívánságára, melyhezképpest Gróf
Abisbal ezen sereggel Puerto de Santa
Maria felé még azon éjjel útnak indul-
ván, ott az úgynevezett Győzedelem' ta-
nyájában azon 7000 embereket, kik arra
voltak határoztatva, hogy legelőbbször
elevezzenek, hanem mint látszik hajóra
úlni nem akartak, a' véle lévő 4000 em-
berek által körülvétette, 's a' fegyvert
vélek, minthogy véletlenül lepte-meg őket,
egy tsepp vérontás nélkül letétette, a' tisz-
teket tisztségeiktől átaljában mind meg-
fosztotta, 123 - mat pedig, vagy mások
szerént 160 - vant, fogságra tétetett, 's a'
Regementeket külömbkülömb városokba,
hogy egygyütt ne legyenek, széllyel kül-
dözte. Az elfogatott tisztek közt vannak
5 Obersterek, 4 Oberstlajtnántok, 6 Ba-
talionkommandánsok 's a' többi, mint
feljebb előadatott.“

* * *

A' Floridák' általengedtetéséről szol-
ló Kötésnek meg nem erőssitetéséről így

irtak a' Bavariai Közönséges Újságban a'
Spanyol szélekről Julius' 10 - dikén: —
„Jó kútfőből tudjuk, hogy a' mostani
Spanyol Ministerium a' Madridi Ánglus
Követ Sir Wellestley Ur által vezé-
reltetvén Ferdinandus Királyt arra vette,
hogy ezen Kötést ne erőssittse-meg. Az
a' Nyilatkoztatás, melyben azon okok elő-
adattatnak, mellyekre nézve ezen Kötés
helybe nem hagyattatik, már expediálta-
tott, előre pedig egy más jelentés, ugyan
ezen dologra nézve Amérikába már régeb-
ben elküldetett. De megjegyzésre méltó,
hogy oly előrevaló vigyázással élni kíván-
ván a' Spanyol Országlószék ezen dolog-
ban, hogy az Északi Amériikai Egygye-
sült Státusokat maga ellen fel ne inge-
relje, ezen Kötés' helybenemhagyásának
jelentésekor újabb feltételeket ajánlott a'
megegygyezésre, a' melly új ajánlásnak
mikeppenlejäendő elfogadtatására még tsak
a' jövődő fog bennünket megtanítani.
A' Spanyol Országlószék főbb feltett cél-
ja, midőn az Északi Amériikai Egygye-
sült Státusokkal ezen tárgy eránt alkudo-
zásra lépett vala, a' volt, hogy őket arra
vegye, hogy a' Déli Amériikai Insurgen-
sek ügyét ne segítsék, vagy legalább
tartsanak színelt neutralitást; 's hogy va-
lyon már most, minekutánna a' Spanyol
Országlószék az előszöri Kötést nem rá-
tifikálta, reá veheti - é a' másod versbéli
alkudozásban is ezen Státusokat, ugyan
ezen neutralitás-tartásra? nagyon kétsé-
ges, és sokak nem hiszik, hogy reá ve-
hesse. Don Onis is, ki mint Követ
Amérikában ezen Kötést tsinálta, hason-
lóképpen fog járni, mint az akkori kül-
ső dolgokra ügyelő Minister Casa - Irujo
járt. Ezen Kötésért való minden vád őket
ketten érdekli. Ugy látszik, hogy Fer-
dinandus Királyt meggyőzték ezen két
Diplomatikusoknak ellenségei affelől, hogy
ők a' Floridákat illető alkudozásban, kí-
vül hágtak a' nekik adatott hatalman.

A' mi különösen ezen, volt, de már most fogságban ülő Ministert *Casa Irujot* illeti, őtet különösen azzal is vádolják, hogy a' felesége Amerikai születésű asszony lévén, az Amerikaiaknak kedvezni akart az által, hogy Don Onist meghatalmazta a' Floridákat illető alkudozásra. Midőn Don Onis Amérikából hazafelé utozván Párisban megfordult, megmondották néki, hogy így fog járni, és tanátslották, hogy valami jó fogás alatt állapotdjék-meg Párisban, 's várja itt el a' végét a' Floridák felett támadott egyenetlenkedéseknek: de ő sokkal jobban meggyőződve volt hazájának tett szolgálatai felől, hogy sem ezen intésnek engedett volna. Sőt azt mondják, hogy oly nagyon hízelt magának a' maga érdemeire nézve, hogy a' külső dolgokra ügyelő Ministerségre lejendő lépéssel is biztatta magát, 's akkor vette észre, mi dolog, mikor Ó-Kástiliában azzal a' parantsolattal lepte-meg egy Kurir, hogy fogják-el és vigyék Burgos várába, a' hol, mint mondják, nem tsak ellene hanem Ex-Minister *Casa-Irujó* ellen is halálra-kereső (criminalis) pert fognak indítani. Megjegyzik, hogy a' Madridi Ánglus Követ Sir Wellesley, mihe-lyest meghallotta, hogy iparkodásának az a' következése lett, hogy Ferdinandus Király ezen Kötést meg nem erősítené, azonnal ő se sürgette tovább azt, hogy Cuba Angliának engedessék."

Nagy Britannia.

A' Ney-Yorki újságok azt erősítik, hogy Nagy Britannia egy lovas és nyolcz gyalog Regimentekkel neveli Kanadában a' maga fegyvereseinek számát, hanem az újságírónak megjegyzése szerint nem oly nagyon az Egygyesült Státusok ellen, mint inkább a' Felső Kanadai lakosok nyughatatlankodása ellen van ezen Ánglus erőnek nevelésével a' célzás.

A' Kanadai újságlevelek pedig azt erősítik, hogy az Anglusok a' Missisipi forrásai körül a' Missisaguas nevezet alatt ismeretes Indus lakosoktól magokévá tettek egy darab földet, melynek kiterjedése 3 millió holdat teszen, a' melly dolgról gyanithatóképpen azért emlékezik az író, hogy a' Missisipi vidékein minden földhöz az Amerikai Egygyesült Státusok akarnak számot tartani.

Nem régen azt olvastuk vala az Ánglus levelekben, hogy Devereux nevű Generális, a' ki Irlandiában az Amerikai Insurgensek' szolgálatjára fegyveres népet verbuált, ezen munkáját szerenetséren végrehajtotta, előbb, hogy sem az az idő elkövetkezett volna, melly a' Parlamentumban arra nézve meghatározott, hogy azon túl, az Országlószéknek meghatalmaztatása nélkül idegen nemzetnél hadi szolgálatot vállalni ne legyen szabad. Most meg azt olvassuk ugyan ezen levelekben, hogy a' nevezett Generális a' mindjárt említett célra annyi önkéntvállalkozott embereket verbuált össze, hogy 5 vagy 6 Regiment fog belőlök kitelni, mellyért néki Dublinban a' legelőkelőbb lakosok fényes inepi vendégséget tsináltak, melyben Lord Clauarti volt az Elölülő, Lady Odon el pedig zászlóval ajándékozta-meg az insurgensek' szolgálatjára menő tiszti se-reget. Átaljában vévén, Irlandiában még nagyobb a' Közönségnek az Amerikai Insurgensek eránt való jó indulatja, mint Angliában.

Annak jeientésére, hogy a' gyökeres reformálás' társaságának tagjai melly nagyon szaporodjanak, azt erősítik némelly Ánglus levelek, hogy York, Lan-kaster, és Chester nevű városokban, melyekben nagy bösséggel találtnak a' sábrikák, ezen úgy nevezett *Jobbitók'* száma már 120,000-re szaporodott.

Harrison t a' Londoni fogházból

két politziai ember elkísérte **Chesterbe**, a' hol lázzasztó beszédeiért pert indítanak ellene. —

A' Ministeri Kurir, a' ki eleinten maga is 70,000-re tette volt a' Smiethfielden Julius' 21-dikén öszszegyülekezett Jobbítaniakarók' számát, későbbre azt akarja elhitetni Olvasóival, hogy katona embereknek itélete szerént, a' kik szemmel hozzá vetve jól értenek a' népmassának megítéléséhez, nem lehettek az ezen népgyülésen megjelent emberek többen tiz ezernél.

Hogy a' Világ annál jobban megítélhesse, hogy milyen emberekből állhatott ez a' Londoni gyűlés, ő azt erőssíti, így szoll a' Londoni Lordmáyor (Polgármester), hogy ő bizonyos előjelekből tudta azt, hogy öszszeesküvés lett volna formáltatva, a' melynek célzása nem kisebb volt, mint, hogy London városa sok helyeken egyszerre meggyújtattassék, 's elképpen a' gyilkolásra 's minden egyéb zürzavarra alkalmatosság szereztessék, a' melly veszedelmeknek nagyobbodon az ő előrevaló jó készülétei vetettek gátat.

Említettük, hogy azon napon, mellyen a' Londoni népgyűlés tartatott, az utzákon meghívó czédulák voltak kiraggattatva, mellyek a' népnek azon részéhez voltak intéztetve, melynek nints jussa a' képviselőknék választásához, 's a' mellyért ez úgy tartatik, mint a' kinek nem volna képviselete a' Parlamentumban. Természet szerent azt lehetett gondolni, hogy ezen meghívó czédulákat a' nép gyűlés' Biztossága raggattatta volna ki. Most azt olvassuk, hogy maga ezen Biztosság 20 Gvine aranyot tett-ki annak megjutalmaztatására, a' ki bejelenti 's törvényesen megbizonyítani tudja, hogy ki volt ezen czéduláknak készítője 's elterjesztője.

Azt a' beszédet, mellyért, mint gon-

dolni lehet, Harrison ellen most Chesterben pert akarnak indítani, ő Nottinghamban Julius' 19-dikén intézte a' néphez, a' melly napon egyszersemind *Blackburnban* és *Leedsben* is a' tudva lévő gyűlések tartattak volt.

Manchesterben Aug. 2-dikára vala határozatva egy nagyon népes gyűlés, de bizonyos idejig elhalasztódott, mint mondják, azért, hogy egy oda tartozó Wroe nevű nevezetes Jobbító, Könyváros, egyszerre két menydörgő parantsolatot kapott azeránt, hogy elfogattassék, egygyet Libellusok (rágalmazó irások') kiadásáért 's elárulásáért, a' másikat pedig lázzasztó beszédjeiért.

Hogy *Gibraltárnál* az Amérikai és Anglus tiszték között többé afféle verekedések ne történnyenek, mint nem régen irtuk vala, hogy az Erie nevű Amérikai hajónak tisztjével történt volt, úgy vette elejét a' Gibraltari Kormányozó, hogy a' vár' kapuinak bizonyos időben való bezárattatása által az Anglus tiszték a' várba beszorittatnak, az Amérikai tisztéknek pedig a' szározra való kiszállás nem engedtetik-meg.

Német Ország.

A' gyanus személlyeknek öszszefogdostatása Német Országon még tart. *Karlsruhéból* így irnak Jul. 30-dikán: — „Ide oly tudósítás érkeze *Badenből*, hogy ott, a' Pruszsiai Politziai Ministeriumtól Berlinből kapott megkérettetéshezképpest, egy nagyon elmés, 's megkülömböztetett könyvirői és Poétai talentumairól esmeretes embert elfogtak.

Az Augustus' 3-dikán költ Svéviai Mercuriusban ezek jelentetnek a' Ménusi Frankfurtumból Jul. 29-dikéről: —“

„Itt még némelly Német Szövetségi Követek házainál is vizsgálódások tétettek a' revoluziós pezsgésekre nézve, 's két ilyen Követségi Udvarokban két Udvari

tanítómestereknek irásaikat vették-el, de magok éppen ekkor nem voltak itthon. Emberfogdosás ugyan itt a fő városban még egy se' történt: hanem a' környéken és szomszédságokban elég efféle fogdosások történtek. (*)

(*) A' Párisi Journal Jul. 29-dikén nem csak irásaik' elvétettetését, hanem elfogattatását is írja ezen két személlyeknek, 's az egygyiket *Pleisernek* a' Frankfurtumban lévő Württembergi, a' másikat *Hermannak* a' Bádeni, Követek' Udvari Nevelési Mesterjeiknek erőssíti lenni.

A' Norimbergai Correspondensben ily tudósítás találtatik Wiesbadenből Jul. 28-dikáról: — „Az emberfogdosás, házak' és irások' vizsgálata az egész Hertzegségben nagy érzékenységet gerjesztett-fel, melly miatt a' Taunus mellett lévő ferdőt a' vendégek nagy részint oda hagyváu, némelyek Pymontba, mások Badenbe mentek ferdeni. Ezen dolgok nagyobbadon mind a' Berlini Politziai Ministérium' meghívására történnek, melyekben a' gyanus személlyeknek, lakások, karakterjek, gondolkodások módja, 's minden személyes tulajdonságaik, szorosán leirattatva vagynak.

B é t s.

Császár és Király ő Felsége a' Magyar Királyi Felséges Cancelláriánál lévő Valóságos Udvari Concipistának Tekintetes Thuss János Urnak számos esztendőktől fogva való hűséges és szorgalmatos szolgálatai által szerzett érdemeit tekintetbe vévén, őtet Magyar Nemességgel megtisztelni 's az azért kívántatni

szokott taksafizetést is elengedni, kegyelmesen méltóztatott.

E r d é l y.

Császár és Király ő Felsége kegyelmesen méltóztatott, Nemes Hunyad Vármegye Fő Ispányát Méltóságos N o p t s a Elek Urat — úgy a' Királyi Törvényes Táblánál Valóságos Assessort, és Királyi Tanácsos, Méltóságos C s e r e y Miklós Urat, Guberniális Consiliariusokká kinevezni.

* * *

Kőhalom Julius' 21-dikén. A' tegnapi nap Városunkat és a' Nemes Széklakosait nagy szomorúságba merítette, mivel Tek. Jakobi András Ur Nemes Városunk, és Székünk leg betsesebb Physicusa, 's a' szegényebb sorsú betegeknek szeretett atya, és Orvosa, minden rangú és sorsúaknak könnyhullatása követése mellett hasznos életét 49 esztendő korában tüdőgyulladás által el végezte, minekutána a' Nemes Városbéli, és Széki számos betegek mellett szép tudományával 27 esztendő' le folyása alatt, számtalan, és tsudálkozásra méltó segedelemmel fáradhatatlanul, és hasznosan munkálódott volna. — Halála ezen jeles Orvosunknak nem csak minden rangú, és sorsú polgártársainak sziveket gyászba borította, hanem az egész szomszéd környékbéli, sőt Havasalföldről is ide jött, 's több Orvosoktól el hagyatott, és a' meghalozottnak jeles tudománya és fáradhatatlan szorgalmatossága által tökéletes egészséget nyert számtalan el nyomorodott betegeknek is szemekből forró könnyhullatásokat sajtolt ki.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —
Aug. 6-dikén 246 $\frac{3}{4}$ — 7-dikén 246 $\frac{5}{8}$ — 9-dikén 246 $\frac{1}{2}$ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Patajról. A' múlt Junius 25-dikén Fő Tisztelendő Báthori Gábor Urat, mint a' Duna mellyéki Helv. Vallást tartó Ekklesiák Superintendensét, Pataj városa, és az abban lévő népes Helv. Gyülekezet nagy örömmel fogadta és tisztelte. Ugyan is minekutánna a' tisztelt Fő Pásztor Törvényes visitatióját az Alsó Baranyai vidéken végezvén, szinte három héti útazása után a' Solti V. Tractusba érkezett, 's ott a' Sárközi Ekklesiák közt Jun. 24-dikén Ordason meghált volna: reggelre kelvén 's a' kedvező szép nap is a' Népet örömmel élesztvén, a' Város Birája a' Tanátsbéliekkel, 's egynéhány tsnos öltözetű lovagokkal a' határra kimenvén, ott a' kies erdő szélében a' Fő Tisztelendő Urat Pataj városa nevében elfogadta, 's a' Város egyik Jegyzője diszes köszöntő beszéddel tiszte meg. Mellyet érzékeny és fontos szavakkal visszonzván a' Superintendens Ur, annakutánna tsendesen a' Városba bement. A' midőn a' Parochiánál le szállana kotsijából, elsőben is Tractualis Vice Esperest Nagy Tiszteletű Császári Pál Ur rövid és jeles köszöntéssel fogadta. Annakutánna a' helybéli Prédikátor Tiszt. T. Dobos József Ur, ékes válogatott tiszta magyarsággal, kellemetes, 's ez alkalmatossághoz intézett buzgó köszöntéssel tisztelte meg a' Superintendens Urat, hogy valamint azt, úgy az ezekre lett vissza köszöntéseket, nem lehetett nagy megelégedés, és örvendezés nélkül hallgatni.

Ez alatt, begyülekezevén a' Nép az Istennek tiszteletére a' templomba, és ott a' szokott éneklés, 's könyörgés után a' Fő Tisztelendő Superintendens Ur, a' Kathedraba felmenvén, elsőben is előadta a' maga útazásának okát: az Ekklesiák virágoztatására, a' szoros rendtar-

tásra, a' vallásbeli és polgári erköltsőségre ügyelő Felvigyázóságnak hasznos céljait; azután elől adta a' helybéli Prédikátornak, úgy szinte az Ekklesia külső Előljáróinak is kötelességeiket; és azoknak megtartásokra hathatósan buzdította azokat. Azután az Oskolákban az Ifjuság nevelése körül fáradozó Tanítók kötelességeit számlálván elő, lelkekre kötötte azoknak Tanítványaikat. Utoljára figyelmetesekké tette külön külön az emberi kor szerént, a' véneket, az ifjakat, a' szüléket az ő kötelességeikre, 's azoknak megtartására nézve, melly szoros számadásra 's feleletre vonattatnak, vagy minő jutalmat várhatnak ez élet után, előbeszéllette. Atallyában, mindeneket a' Hitben és a' Keresztyéni szent életben való buzgóságra, és állhatatosságra; Országunk kegyes Fejedelme eránt való hűségre; a' Fő Rendek, Törvényszékek, Uraságok eránt való engedelmességre, a' különböző Felekezeten lévők eránt való szeretetre serkentett és ösztönözött, 's a' Várost megáldotta.

Mind ezen jelenéseket berekesztette a' Tiszteletes Prédikátor Urnál adatott egy rövid; de víg ebéd, a' hol legelőször is a' Felséges Uralkodó Házért; azután több világi és papi fő személyek egészségeért ürültek a' Vivátos poharak.

Más nap az Ekklesiái Tárgyak 's Intézetek megvi'sgálásával foglalatoskodván a' többször tisztelt 's igen kedvelt Superintendens Ur; azután ezen, mint valaha volt kedves lakó helyén, egy fél napot maga kipihenésére, és esmérőseinek elfogadó látogatására szánván, Jun. 27-dikén korán, számos kísérők által, az alkalmatossághoz igen illő tisztelettel visszont a' határig kísértetvén, Kis-Kun Fülöp Szállására sok ezer jó kívánások között elútazott.